

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Львівський національний університет імені Івана Франка
Факультет економічний
Кафедра економічної теорії

Затверджено
На засіданні кафедри економічної теорії
факультету економічного
Львівського національного університету імені
Івана Франка
(протокол № 1 від 31.08. 2020 р.)

Завідувач кафедри

**Силабус з навчальної дисципліни «Фінансовий бізнес»,
що викладається в межах ОПІ (ОПН) першого (бакалаврського) рівня
вищої освіти для здобувачів з спеціальності 051 напрямку підготовки
«Бізнес-економіки»**

Львів 2020 р.

Назва дисципліни	Фінансовий бізнес
Адреса викладання дисципліни	79000 м. Львів, просп. Свободи 18
Факультет та кафедра, за якою закріплена дисципліна	Економічний факультет, кафедра економічної теорії
Галузь знань, шифр та назва спеціальності	051 Економіка, Бізнес-економіка
Викладачі дисципліни	Майовець Ярина Михайлівна, к.е.н., доцент
Контактна інформація викладачів	Кафедра економічної теорії (к. 114) yaryna.mayovets@lnu.edu.ua
Консультації з питань навчання по дисципліні відбуваються	Консультації в день проведення лекцій/практичних занять (за попередньою домовленістю). Також можливі он-лайн консультації через zoom, Microsoft Teams або подібні ресурси. Для погодження часу он-лайн консультацій слід писати на корпоративну електронну пошту викладача.
Сторінка курсу	http://e-learning.lnu.edu.ua/course/view.php?id=2959
Інформація про дисципліну	Курс розроблено таким чином, щоб надати учасникам необхідні знання, обов'язкові для того, щоб розв'язувати складні спеціалізовані завдання та практичні проблеми в ході професійної діяльності у галузі фінансів, банківської справи та страхування або у процесі навчання, що передбачає застосування окремих методів і положень фінансової науки та характеризується невизначеністю умов і необхідністю врахування комплексу вимог здійснення професійної та навчальної діяльності.
Коротка анотація дисципліни	<p>Дисципліна «Фінансовий бізнес» спрямована на формування у студентів теоретичних знань та вироблення практичних навичок щодо ведення бізнесу на фінансових ринках, функціонування фінансових інструментів, суті фінансового посередництва, особливостей обігу різних видів фінансових інструментів, видів, форм і методів регулювання фінансового ринку. Оволодіння методами і інструментами надання фінансових послуг є невід'ємним елементом підготовки висококваліфікованих підприємців, бізнесменів, економістів, фінансистів, інвестиційних та інших менеджерів. Дисципліна передбачає послідовне та систематизоване вивчення суті та значення ринку фінансових послуг у сфері економічних відносин, покликане дати краще розуміння та усвідомлення усіх економічних процесів, які відбуваються на ринку.</p> <p>Дисципліна «Фінансовий бізнес» є вибірковою дисципліною з спеціальності 051«Економіка» для освітньої програми «Бізнес-економіка», яка викладається в 7 семестрі в обсязі 4 кредитів (за Європейською Кредитно-Трансферною Системою ECTS).</p>
Мета та цілі дисципліни	Мета: отримання студентами поглиблених знань та практичних навичок щодо особливостей, механізмів і закономірностей розвитку фінансового бізнесу у світі та Україні. Вміння застосовувати інструменти і методи надання фінансових послуг з кредитування, випуску фінансових інструментів в обіг, з хеджування, з страхування, інвестиційних послуг та інших фінансових послуг, що не суперечать законодавству, з метою забезпечення ефективного функціонування фірм, компаній, підприємств і їх оцінювання з точки зору ефективності.

	<p>Завдання: засвоєння основ ведення фінансового бізнесу, механізмів, способів: інструментів та методів надання фінансових послуг; опанування основними фінансовими концепціями — «зміни вартості грошей за часом», «грошовий потік і його дисконтування», «фінансові і ділові ризики» тощо, а також організацією збирання необхідної інформації для вибору інструментів і способів ведення фінансового бізнесу, методологією формування грошових потоків і оцінки ефективності послуг, методами визначення ефективності щодо прийняття рішень доцільності застосування відповідних інструментів, методами визначення ризиків фінансових послуг і інструментів і механізмів їх зменшення; способами і підходами управління ризиками. Опанування законодавчою базою, яка регулює дану сферу фінансових відносин.</p>
<p>Література для вивчення дисципліни</p>	<p>Основна та додаткова:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Фінансовий бізнес: теорія і практика: монографія/ за ред. Реверчука С.К. – Львів : СПОЛОМ, 2018. – 196 с. 2. Сич Є.М., Ільчук В.П., Гавриленко Н.І. Ринок фінансових послуг Навч. посібник. — Київ: ЦУЛ, 2012. — 428 с. 3. С. М. Еш Ринок фінансових послуг : підручник. / С. М. Еш – К.: «Центр Учбової літератури», 2015. – 400 с. 4. Близнюк О.П., Іванюта О.М. Ринок фінансових послуг/ О.П.Близнюк, О.М.Іванюта – Х. : ХДУХТ, 2017. 5. Унинець-Ходаківська В.П., Костюкевич О.І., Лятамбор О.А. Ринок фінансових послуг: теорія і практика. Вид. 2-ге, доп. і перероб: Навчальний посібник. – К.: Центр учбової літератури, 2009. – 392 с. 6. Фондовий ринок: підручник : у 2 кн. – за ред. В.Д. Базилевича; Київ. Нац. Ун-т ім. Т. Шевченка. – К. : Знання, 2015. – 621 с. 7. Бенджамін Грем Розумний інвестор. Стратегія вартісного інвестування /пер. з англ. О. Кальнова. – К. : Наш формат, 2019. – 544 с. 8. Габбарт, Р. Глен Гроші, фінансова система та економіка: Підручник / пер. з англ.; Наук. Ред. Пер. М. Савлук, Д. Олесевич. – К.: КНЕУ, 2004. – 889 с. 9. Науменкова С.В., Міщенко С.В. Ринок фінансових послуг: навч. посібник / С. В. Науменкова, С. В. Міщенко . - К. : Знання, 2010. - 532 с 10. Ринок фінансових послуг: навч. посібник / Д. І. Дема, І. В. Абрамова, І. А. Шубенко, Л. В. Недільська, В. М. Трокоз. [2-ге вид., перероб. і допов.]. - К. : Алерта, 2013. - 376 с. 11. Дадашев Б.А. Кредитні спілки в Україні: навч. посібник. К: Центр учбової літератури, 2010. 112 с. 12. Яворська Т.В. Страхові послуги: навч. посіб. – К.: Знання, 2008. – 350 с. <p>Нормативна:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Закон України “Про фінансові послуги та державне регулювання ринку фінансових послуг”, 2002.[Електронний ресурс]. – Режим доступу: www.rada.gov.ua 2. Закон України “Про депозитарну діяльність”, 2013. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: www.rada.gov.ua 3. Закон України „Про банки та банківську діяльність”, 2001. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: www.rada.gov.ua 4. Закон України “Про цінні папери та фондовий ринок” від 23.02.96.[Електронний ресурс]. – Режим доступу: www.rada.gov.ua 5. Закон України “Про інститути спільного інвестування” від 05.07.12.[Електронний ресурс]. – Режим доступу: www.rada.gov.ua

	<p>6. Закон України “ Про недержавне пенсійне забезпечення” від 09.07.03.[Електронний ресурс]. – Режим доступу: www.rada.gov.ua</p> <p>7. Закон України “ Про страхування” від 07.03.96.[Електронний ресурс]. – Режим доступу: www.rada.gov.ua</p> <p>8. Закон України “ Про недержавне пенсійне забезпечення” від 09.07.03.[Електронний ресурс]. – Режим доступу: www.rada.gov.ua</p> <p>8. Закон України “ Про кредитні спілки” від 20.12.01.[Електронний ресурс]. – Режим доступу: www.rada.gov.ua</p> <p>Інформаційні ресурси:</p> <p>1. Офіційний сайт Національної комісії з цінних паперів та фондового ринку — https://www.nssmc.gov.ua/</p> <p>2. Офіційний сайт Національного банку України — https://bank.gov.ua/</p> <p>3. Офіційний сайт Верховної Ради України — http://www.zakon.rada.gov.ua/</p> <p>4. Офіційний сайт Держфін моніторингу України — http://www.dfm.gov.ua/</p>
Обсяг курсу	64 годин аудиторних занять. З них 32 годин лекцій, 32 годин лабораторних робіт/практичних занять та 56 годин самостійної роботи
Очікувані результати навчання	<p>Після завершення цього курсу студент буде :</p> <p>Знати:</p> <ul style="list-style-type: none"> - сутність функціонування фінансових ринків і ринків фінансових послуг та основні механізми його забезпечення; - інструменти, які використовуються для здійснення фінансових операцій; - механізми і способи надання фінансових послуг і забезпечення їх надійності; - основні принципи функціонування ринку позик, грошового, фондового і валютного ринків і їх регулювання; - основні законодавчі акти, які регулюють діяльність фінансового бізнесу в Україні; <p>Після вивчення дисципліни студент повинен</p> <p>Уміти:</p> <ul style="list-style-type: none"> - орієнтуватися в законодавчо-нормативних актах, що регулюють сферу банківських, інвестиційних, страхових та інших фінансових послуг; - аналізувати економічний зміст і схеми надання фінансових послуг, механізм функціонування фінансових установ різних видів; - проводити аналіз ринків з точки зору їх прогнозування за допомогою методів технічного і фундаментального аналізу; - оцінювати фінансові інструменти і вибирати найкращі способи їх застосування; - аналізувати економічний зміст і схеми надання фінансових послуг, механізм функціонування фінансових установ різних видів;
Ключові слова	фінансовий бізнес, фінансова послуга, фінансові посередники, ринок цінних паперів, валютний ринок, валютні операції, форвардні операції, ф'ючерсні операції, банківські послуги, кредитна спілка, ломбард, страхові послуги
Формат курсу	Очний
Підсумковий контроль, форма	залік

Пререквізити	Для освоєння курсу студенти повинні до початку його вивчення опанувати знання і навички в галузі основ бізнес-економіки, макро- і мікроекономіки, бізнес-статистики, міжнародної економіки, фінансів, грошей і банківництва, вміти проводити аналіз фінансової діяльності суб'єктів господарювання.																																																																			
Навчальні методи та техніки, які будуть використовуватися під час викладання курсу	Колаборативне навчання (групові проекти), лекції, дискусії, презентації.																																																																			
Необхідне обладнання	Персональний комп'ютер, мультимедійне обладнання (для презентацій на лекційних заняттях), персональні комп'ютери для проведення тестування (поточний, рубіжний контроль) та перевірки виконання завдань самостійної роботи.																																																																			
Критерії оцінювання (окремо для кожного виду навчальної діяльності)	<p>Оцінювання проводиться за 100-бальною шкалою. Бали нараховуються за наступною схемою:</p> <table border="1" data-bbox="568 707 1568 1048"> <thead> <tr> <th colspan="9">Поточне тестування та самостійна робота</th> <th>Індивідуальне завдання</th> <th colspan="3">Поточна робота, доповіді та тестування</th> <th>Сума</th> </tr> <tr> <th colspan="3">Змістовий модуль 1</th> <th colspan="3">Змістовий модуль 2</th> <th colspan="3">Змістовий модуль 3</th> <th></th> <th>Практичні заняття</th> <th>Доповідь</th> <th>Проміжне тестування</th> <th rowspan="4">100</th> </tr> <tr> <th>T1</th><th>T2</th><th>T3</th> <th>T4</th><th>T5</th><th>T6</th> <th>T7</th><th>T8</th><th>T9</th> <th>T1-9</th> <th>T1-9</th> <th>T1-9</th> <th>T1-9</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>5</td><td>5</td><td>5</td> <td>5</td><td>5</td><td>5</td> <td></td><td></td><td></td> <td>15</td> <td>5</td> <td>5</td> <td>10</td> </tr> <tr> <td colspan="3">M1 (15)</td> <td colspan="3">M2 (15)</td> <td colspan="3">M2 (15)</td> <td>15</td> <td colspan="3">40</td> </tr> </tbody> </table> <p>Для студентів, які набрали сумарно меншу кількість балів ніж критично-розрахунковий мінімум – 25 балів для одержання заліку обов'язкове виконання додаткового індивідуального завдання. Очікується, що студенти виконають декілька видів письмових робіт.</p> <p>Академічна доброчесність: Очікується, що роботи студентів будуть їх оригінальними дослідженнями чи міркуваннями. Відсутність посилань на використані джерела, фабрикування джерел, списування, втручання в роботу інших студентів становлять, але не обмежують, приклади можливої академічної недоброчесності. Виявлення ознак академічної недоброчесності в письмовій роботі студента є підставою для її незарахування викладачем, незалежно від масштабів плагіату чи обману.</p> <p>Відвідання занять є важливою складовою навчання. Очікується, що всі студенти відвідають усі лекції і практичні заняття курсу. Студенти мають інформувати викладача про неможливість відвідати заняття. У будь-якому випадку студенти зобов'язані дотримуватися усіх строків визначених для виконання усіх видів письмових робіт, передбачених курсом.</p> <p>Література. Уся література, яку студенти не зможуть знайти самостійно, буде надана викладачем виключно в освітніх цілях без права її передачі третім особам. Студенти заохочуються до використання також й іншої літератури та джерел, яких немає серед рекомендованих.</p> <p>Політика виставлення балів. Враховуються бали набрані на поточних модульних контролях, самостійній роботі та бали за виконання індивідуальних завдань. При цьому обов'язково враховуються присутність на заняттях та активність студента під час практичного заняття; недопустимість пропусків та запізнь на заняття; користування мобільним телефоном, планшетом чи іншими мобільними пристроями</p>	Поточне тестування та самостійна робота									Індивідуальне завдання	Поточна робота, доповіді та тестування			Сума	Змістовий модуль 1			Змістовий модуль 2			Змістовий модуль 3				Практичні заняття	Доповідь	Проміжне тестування	100	T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7	T8	T9	T1-9	T1-9	T1-9	T1-9	5	5	5	5	5	5				15	5	5	10	M1 (15)			M2 (15)			M2 (15)			15	40		
Поточне тестування та самостійна робота									Індивідуальне завдання	Поточна робота, доповіді та тестування			Сума																																																							
Змістовий модуль 1			Змістовий модуль 2			Змістовий модуль 3				Практичні заняття	Доповідь	Проміжне тестування	100																																																							
T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7	T8	T9	T1-9	T1-9	T1-9	T1-9																																																								
5	5	5	5	5	5				15	5	5	10																																																								
M1 (15)			M2 (15)			M2 (15)			15	40																																																										

	<p>під час заняття в цілях не пов'язаних з навчанням; списування та плагіат; несвоєчасне виконання поставленого завдання і т. ін. Жодні форми порушення академічної доброчесності не толеруються.</p> <p>Засобами оцінювання та методами демонстрування результатів навчання є:</p> <ul style="list-style-type: none"> - стандартизовані тести; - реферат, есе по питаннях самостійного вивчення; - завдання розрахункового характеру; - презентації результатів виконаних завдань та досліджень; - студентські презентації та виступи на наукових заходах; - інші види індивідуальних та групових завдань.
Опитування	Анкету-оцінку з метою оцінювання якості курсу буде надано по завершенню курсу.

СТРУКТУРА КУРСУ

Години (лек. / сем.)	Тема, план	Мета	Завдання
Змістовий модуль 1 ТЕОРЕТИКО-МЕТОДОЛОГІЧНІ ОСНОВИ ОРГАНІЗАЦІЇ ФІНАНСОВОГО БІЗНЕСУ В СУЧАСНІЙ ЕКОНОМІЦІ			
2/2	<p>Тема 1. Основи організації та функціонування фінансового бізнесу План:</p> <p>1.1. Суть та функції фінансового ринку, його роль та місце у фінансовій системі та процесі надання фінансових послуг споживачам</p> <p>1.2. Суть фінансового бізнесу та його роль в ринковому економічному середовищі</p> <p>1.3. Структура фінансового бізнесу.</p> <p>1.4. Механізм організації фінансового бізнесу</p> <p>1.5. Поняття «фінансової послуги» та умови надання фінансових послуг в системі фінансового бізнесу</p>	<p>Знати у чому полягає суть фінансового бізнесу. Структуру та класифікацію фінансового ринку. Необхідність і передумови створення ринку фінансових послуг. Суть поняття “послуга”. Фінансова послуга в системі ринкових відносин. Сфера надання фінансових послуг.</p> <p>Володіти базовими уявленнями про класифікацію суб'єктів ринку фінансових послуг, мати сучасні уявлення про роль, юридичних та фізичних осіб як суб'єктів ринку фінансових послуг визначати роль держави як суб'єкта ринку фінансових послуг та визначати систему взаємодії суб'єктів ринку фінансових послуг</p>	Тести, питання
2/2	<p>Тема 2. Поняття і класифікація фінансового посередництва План:</p> <p>1. Суть фінансового посередництва</p> <p>2. Види фінансових посередників в залежності від моделі структурної організації ринку</p> <p>3. Призначення та класифікація фінансових посередників в залежності від сегментів фінансового ринку</p> <p>4. Функції фінансових посередників на фінансовому ринку</p>	<p>Розуміти функції фінансових посередників.</p> <p>Розрізняти групи фінансових посередників.</p> <p>Мати сучасне уявлення про специфіку діяльності небанківських та контрактних фінансово-кредитних інститутів на ринку фінансових послуг</p>	Питання, тести
4/4	<p>Тема 3. Державне регулювання фінансового бізнесу в Україні План:</p> <p>1. Державне регулювання фінансового бізнесу</p>	Розуміти основні завдання державного регулювання фінансового бізнесу. Знати органи державного регулювання усіх сфер фінансового бізнесу.	Питання, тести

	<p>2. Проведення обов'язкового фінансового моніторингу фінансовими установами.</p> <p>3. Державне регулювання та нагляд за діяльністю на ринку цінних паперів в Україні</p> <p>4. Розвиток саморегулювання на фінансовому ринку</p>	<p>Мати уявлення про організацію фінансового моніторингу на ринку фінансових послуг. Поняття фінансового моніторингу.</p>	
Змістовий модуль 2 ФІНАНСОВИЙ БІЗНЕС В МЕЖАХ ФОНДОВОГО ТА ВАЛЮТНОГО РИНКІВ			
6/6	<p>Тема 4. Фінансовий бізнес на ринку цінних паперів.</p> <p>План:</p> <p>1. Суть, функції та структура фондового ринку</p> <p>2. Характеристика основних видів діяльності професійних учасників ринку цінних паперів</p> <p>2.1. Діяльність з торгівлі цінними паперами</p> <p>2.2. Особливості здійснення діяльності з управління активами інституційних інвесторів</p> <p>2.3. Діяльність з управління активами інститутів спільного інвестування</p> <p>2.4. Діяльність з управління активами недержавних пенсійних фондів</p> <p>2.5. Діяльність з організації торгівлі на ринку цінних паперів.</p> <p>3. Інфраструктура фондового ринку</p> <p>3.1. Позабіржові торговельні системи.</p> <p>3.2. Депозитарії</p> <p>3.3. Клірингові палати</p> <p>3.4. Інформаційні рейтингові агенції</p>	<p>Володіти базовими знаннями про складові елементи та учасників інфраструктури ринку фінансових послуг визначити основні сегменти інфраструктури ринку фінансових послуг.</p>	<p>Питання, задачі, доповіді, кейси</p>
6/6	<p>Тема 5. Інвестиційна діяльність на ринку цінних паперів</p> <p>План:</p> <p>1. Механізм обігу цінних паперів та ціноутворення на фондовому ринку</p> <p>2. Статистика цінних паперів</p> <p>3. Хеджування та арбітраж</p> <p>4. Похідні цінні папери та ринки деривативів</p> <p>5. Інвестиційний процес на ринку цінних паперів.</p> <p>6. Стратегія поведінки учасників на ринку цінних паперів</p>	<p>Знати принципи ціноутворення на фондовому ринку. Види та функції цін. Динаміку попиту та пропозиції на фінансовому ринку.</p> <p>Аналізувати динаміку цін на акції та загальну тенденцію ринку, проводити класифікацію цінних паперів, визначати курсову вартість цінних паперів вміти визначати показники, що характеризують якість інструментів фондового ринку аналізувати основні світові та українські фондові індекси</p> <p>Володіти базовими знаннями про специфіку побудови рейтингів на ринку фінансових послуг.</p>	<p>Питання, доповіді, задачі, кейси</p>
4/4	<p>Тема 6. Фінансовий бізнес на валютному ринку</p> <p>План:</p> <p>1. Принципи фінансового бізнесу на міжбанківському валютному ринку</p> <p>2. Характеристика фінансових послуг на валютному ринку</p> <p>3. Механізм здійснення операцій на валютних ринках</p> <p>4. Організація фінансових послуг на ринку криптовалют</p>	<p>Вміти аналізувати та обирати види готівкових операцій валютного ринку, володіти базовими знаннями про принципи курсоутворення та форми котирування валют, визначати кроскурси валют.</p> <p>Володіти базовими знаннями про операції форвардного ринку та фінансові послуги у системі міжнародних розрахунків</p>	<p>Задачі, тести</p>
Змістовий модуль 3 ФІНАНСОВИЙ БІЗНЕС ІЗ ЗАЛУЧЕННЯ ФІНАНСОВИХ АКТИВІВ ТА НАДАННЯ КОШТІВ У ПОЗИКУ			
4/4	<p>Тема 7. Ринок банківських послуг</p> <p>План:</p>	<p>Знати особливості банківських послуг та організацію банківської діяльності. Мати</p>	<p>Задачі, питання</p>

	<ol style="list-style-type: none"> 1. Загальні принципи діяльності та надання банківських послуг 2. Організація банківської діяльності 3. Характеристика основних банківських послуг 4. Особливості ведення банківського бізнесу <ol style="list-style-type: none"> 4.1. Як банки отримують прибутки 4.2. Взаємовідносини між банками та клієнтами 5. Механізм організації міжбанківського ринку. 	практичне уявлення щодо принципів ведення банківського бізнесу.	
2/2	<p>Тема 8. Фінансові послуги кредитних спілок та ломбардів</p> <p>План:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Організація діяльності кредитної спілки та ломбарду 2. Загальні принципи та методи надання фінансових послуг кредитними спілками 3. Характеристика основних послуг кредитних спілок 4. Характеристика та принципи надання фінансових послуг ломбардами 5. Стратегії розвитку ринку послуг ломбардів та кредитних спілок 	Здатність визначати особливості діяльності кредитних спілок та ломбардів. Здатність аналізувати та оцінювати показники платоспроможності та достатності капіталу, якості активів, ліквідності та прибутковості кредитних спілок на основі їх фінансової звітності. Вміти визначати суть фінансової діяльності ломбардів і порядок її державного регулювання	Питання, доповіді
2/2	<p>Тема 9. Фінансові послуги страхових компаній</p> <p>План:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Особливості створення страхової компанії 2. Суть та характеристика фінансових послуг страхових компаній 3. Організація надання страхових послуг 4. Принципи системи надання фінансових послуг на страховому ринку 	Знати принципи та організацію надання страхових послуг.	Питання

Цей силабус є орієнтовним і може бути зміненим у випадку необхідності чи інших обставин.

Автор

/Майовець Я.М./